Contributed by Oproep
donderdag, 21 oktober 2010 - Last Updated donderdag, 21 oktober 2010

Enkele dagen geleden lanceerden een groep mensen uit de culturele sector in Vlaanderen onderstaande oproep. De SAP ondersteunt deze oproep, en roept op om hem te ondertekenen en verder te verspreiden. (SAP-Web)

Solidariteit maakt een cultuur groot

Meer dan 200 mensen die beroepsmatig met cultuur begaan zijn, tekenden de oproep al. Daarmee willen zij een tegenstem op gang brengen tegen een bepaald discours over Vlaamse cultuur en identiteit. Ze willen daarmee tonen dat cultuur en de waarden die cultuur verdedigt ver boven het kleine communautaire gestook staan. Binnen de culturele sector pakt een bekrompen nationalisme geen verf.

De voorzitter van het Vlaams parlement, Jan Peumans (N-VA), sprak op 11 juli zijn bezorgdheid uit over ‘het gebrek aan identiteit’ in Vlaanderen. Het is immers die identiteit die ‘moet leiden tot natievorming’. Als gevolg van dit gebrek is het belang van die natievorming ‘nog niet voldoende doorgedrongen om de gehele bevolking te overtuigen’. Voor Peumans heeft de Vlaamse deelstaat dan ook de opdracht om deze leemte op te vullen. Tegelijk hekelt de parlementsvoorzitter een aantal ‘artistieke en intellectuele kringen’ voor wie het bon ton zou zijn om ‘het Vlaamse identiteitsgevoelen te minimaliseren, ja zelfs te ontkennen’.

Als burgers die beroepshalve voortdurend met cultuur - in de breedste betekenis van het woord - begaan zijn, verwerpen wij het discours over cultuur en identiteit dat hier wordt geëtaleerd. Het holt de begrippen cultuur en identiteit uit en vormt ze om tot manipulatieve instrumenten voor politieke doeleinden. We hébben al een cultuur en we hébben al een identiteit. Beide zijn ze meervoudig. Ze zijn ook, maar niet exclusief Vlaams. We willen dan ook niet dat ze ‘opgevuld’ zouden worden met een Vlaams-nationalistisch concept. Dat zou een verarming betekenen en een aanval op wie we vandaag zijn.

1. Omdat het een proces van uitsluiting en vervreemding is

Geert Bourgeois (N-VA) maakte als mediaminister heisa over een liedje van Clouseau en noemde het

‘een Belgicistisch propagandaliedje, een pleidooi voor slecht bestuur’. Toen in 2009 de VRT het Belgavoxconcert uitzond, reageerde Bourgeois furieus: ‘Ik vind dit absoluut niet kunnen. Het gaat om een initiatief dat de Belgische identiteit wil versterken.’ Deze uitlatingen illustreren duidelijk een verwerpelijk trekje van de ‘Vlaamse identiteitsvorming’: de ene identiteit wordt de hemel in geprezen, de andere – hier de Belgische – wordt verwenst. Dat is voor ons onaanvaardbaar.

We verzetten ons ook tegen de beeldvorming die mensen in ons land tegenover elkaar stelt als onverzoenbare cultuurgroepen. We aanvaarden niet dat onze Franstalige landgenoten worden voorgesteld als dragers van een cultuur die gekenmerkt zou worden door gebrek aan verantwoordelijkheid, luiheid, profitariaat, diefstal en expansiedrang.

2. Omdat het een asociale agenda verbergt

Het Vlaams-nationalisme, dat lang geleden de uitdrukking was van een terecht verzet tegen discriminatie, is vandaag een ‘economisch nationalisme’ geworden. Het profileert zich met thema’s als de transfers, de zogenaamde blanco cheques aan de Walen, het ‘zakgeldfederalisme’ enzovoort. Bart De Wever heeft een verhelderend licht laten schijnen op wat Vlaamse identiteit en cultuur vanuit dat sociaaleconomisch oogpunt zal inhouden. Hij deed dat toen hij in de onderhandelingsgesprekken doodleuk stelde dat de Vlaamse werkgeversorganisatie Voka zijn eigenlijke baas is en dat hij pas tevreden is als Voka dat ook is. Wie het sociaaleconomische programma van N-VA erop naleest, ziet dat De Wever de agenda van Voka tot die van zijn partij heeft gemaakt. Dat opent het weinig aantrekkelijke perspectief op een Vlaanderen waar het economisch gewin primeert en sociale verworvenheden afgebroken worden. De gezondheidszorg, de pensioenen, de werkloosheidsuitkeringen, de bijstand… het gaat allemaal onder het snoeimes. Wie verzekerd wil zijn tegen ziekte of inkomensverlies, wie verzekerd wil zijn van een leefbaar pensioen, moet dat maar kopen op de privémarkt.

Het discours over ‘wat we zelf doen, doen we beter’, over Vlaamse cultuur en identiteit, fungeert als glijmiddel om die asociale agenda aanvaardbaar te maken, in naam van de competitiviteit en van Vlaanderen, eerste regio in Europa.

3. Omdat het de weerbaarheid van de burger verzwakt

Behalve met de Vlaamse vlag, zwaaien de Vlaams-nationalisten ook graag met de Europese vlag. Dat lijkt misschien tegenstrijdig maar is dat allerminst.

De Vlaams-nationalisten willen Vlaanderen loskoppelen van het economisch zwakkere Wallonië. Het nationale niveau is wat beide regio’s verbindt en de Vlaams-nationalistische agenda in de weg staat. Daarom wordt gebruik gemaakt van het supranationale niveau Europa om het nationale niveau België te laten ‘verdampen’.

Het supranationale Europa voert een beleid waarbij de sociaaleconomische agenda van de Vlaams-nationalisten perfect aansluit. Het verzet tegen die asociale agenda wordt in hoofdzaak gevoerd op een nationaal niveau: Griekenland, Portugal, Frankrijk. Het is precies op dat beleidsniveau dat de sociale ‘veroveringen’ zijn gerealiseerd en vooralsnog het best gevrijwaard kunnen worden. Als de burgers hun sociale belangen doeltreffend willen verdedigen, dan doen ze dat het best in verbondenheid met elkaar. Het terugplooien op steeds kleinere en strikt afgebakende ‘cultuurgemeenschappen’ staat haaks op de mogelijke ontwikkeling naar een sociaal Europa en Europese samenhorigheid. Precies omwille van zijn meertaligheid, zijn verscheidenheid aan talen en culturen en zijn kosmopolitische Europese hoofdstad, ligt het binnen de mogelijkheden van ons land om op dit vlak een lichtend voorbeeld van eenheid en solidariteit te zijn. Een model voor de samenleving van morgen.

De onderliggende gedachte van de oproep van Peumans is dat een cultureel homogene Vlaamse staat een betere maatschappij zal zijn dan het meertalige, interculturele België. Maar net dat

kosmopolitische en interculturele is bepalend voor de wereld van morgen. In plaats van dat te ontkennen, moeten we ons afvragen wat er gebeurt als we het multiculturele omarmen. Dat gaat niet ten koste van eigenheid en creativiteit. Integendeel. Wel vereist het een kritische kijk op de relatie tussen cultuur en macht.

De Vlaamse cultuur en identiteit waarvan we volgens Jan Peumans doordrongen moeten worden, is een aberratie waar geen enkele doorsnee burger op zit te wachten. Telkens opnieuw wordt door enquêtes bevestigd dat ook de meeste Vlamingen voorstander zijn van het behoud van België en een leefbare verstandhouding willen tussen gewesten en gemeenschappen. Meer en meer Franstaligen in Brussel sturen hun kinderen naar een Nederlandstalige school. Het is goed meerdere talen te kennen, vinden meer en meer Brusselaars, van welke origine ook. Ze zien in meertaligheid een middel om vooruit te komen. De eeuwige bestuiving, de eeuwige wederzijdse contacten, het internationale, dat is de rijkdom en de kracht van cultuur.

België staat voor ons helemaal niet gelijk met het oude Belgique à papa. België staat bijvoorbeeld ook voor Priester Daens en voor de in Luik verkozen Anseele, voor Julien Lahaut. En voor de uitbouw van de sociale zekerheid. ‘De mooiste kathedraal van het land’, zeggen vakbondsmensen. Een kathedraal die gebouwd werd door Vlamingen, Walen, Brusselaars en migranten: de Belgische sociale beweging.

Waaraan het in het Vlaams-nationalistische discours fundamenteel ontbreekt, is solidariteit. Die menselijke waarde die het tegendeel is van egoïsme, hebzucht en onverdraagzaamheid. Het is deze solidariteit die vandaag, in naam van onze cultuur en identiteit, onder vuur genomen wordt. Dat kunnen we niet aanvaarden. Een grote en open cultuur is er een die de weg van het enge eigenbelang verlaat en de solidariteit als grondslag omarmt.

Solidariteit maakt een cultuur groot!

De drie initiatiefnemers:

Dirk Tuypens, acteur

Lieve Franssen, musicus

Lebuïn D’Haese, beeldhouwer

Eerste ondertekenaars:

Chokri Ben Chikha (theatermaker - doctoraal onderzoeker) | Sharif Benhelima (fotograaf) | Lucas Cathérine (auteur) | Alain Clauwaert (voorzitter Algemene centrale - ABBV) | Eric Corijn (prof. VUB) | Andrea Croonenberghs (actrice) | Hubert Damen (acteur) | Jan De Smet (muzikant-zanger) | Luc De Vos (zanger) | Jozef Deleu (auteur) | Johan Depoortere (ex VRT-journalist) | Will Ferdy (artiest) | Guido Fonteyn (auteur-journalist) | Paul Goossens (journalist) | Luuk Gruwez (auteur) & Kristien Hemmerechts (auteur) | Peter Holvoet Hanssen (stadsdichter Antwerpen) | Rachida Lamrabet (auteur) | Luk Mishalle (muzikant) | Marijke Pinoy (actrice) | Rik Pinxten (hoogleraar UGent) | Ann Pira (actrice) | Alain Platel (Les Ballets C de la B) | Leo Pleysier (schrijver) | Anne Provoost (auteur) | Sven ‘t Jolle (kunstenaar) | Walter van den Broeck (auteur) | Geert van Istendael (auteur) | Paul Van Nevel (musicus) | Luc Vandenhoeck (secretaris ACOD-VRT) | Ingrid Vander Veken (auteur) & Diane Vangeneugden (De Groene Waterman) & Frank Vercruyssen (acteur) | Dimitri Verhulst (auteur) | Vooruitgroep | Walter Zinzen (voormalig journalist VRT)

Overige ondertekenaars:

Frank Albers (essayist, docent) | Guy Baguet (Frans Brood Productions) | Joachim Ben Yakoub (educatief medewerker diversiteit Pianofabriek) | Peter Benoy (voormalig directeur theater Zuidpool)

& François Beukelaers (acteur) | Patricia Beysens (zangeres) | Jan Blommaert (hoogleraar Universiteit Tilburg) | Thomas Blommaert (journalist Solidair en Visie) | Carlos Boidin (Comm'sa, Communicatie met zicht op samenleving) | Eva Brems (docent mensenrechten UGent) | Stefan Brijs (auteur) | Matthias Bunneghem (cultuursocioloog UA) | Erik Burke (acteur) | Geoffrey Burton (muzikant) | Jan Busselen (muzikant) | Pierre Callens (acteur) | Frédéric Castiau (videast) | Saddie Choua (filmmaakster) | Birgitte Christophe (gitariste-lerares DKO) | Manu Claeys (schrijver) | Jef Coeck (publicist) | Ron Cornet (acteur) | Wim Danckaert (acteur) | Geert De Belder (programmamaker Wereldmediatheek) | Lieven De Cauter (cultuurfilosoof) | Leslie de Gruyter (acteur) | Pier De Kock (theatermaker) | Gerd de Ley (acteur) | Herman de Ley (em.prof UGent) | Gustaaf De Meersman (Videokontakt) | Didi de Paris (auteur) | Patrick De Rijck (leraar) | Kris De Smet (De Nieuwe Snaar) | Rudy De Sutter (pianist-componist-plastisch kunstenaar) | Eric De Volder (Toneelgroep Ceremonia) | Georgia De Winter (dossiermedewerker Vlaams Fonds voor de Letteren) | Wim de Wulf (artistiek leider Ultima Thula) | Patrick Deboosere (demograaf VUB) | Pascal Debruyne (onderzoeker Ugent | Chris Debruyne (coördinator VCOK) | Rudi Delhem (acteur) | Stef Depover (theatermaker-scenograaf) | Luc Desmedt (vormingswerker op rust) | Raymond Detrez (hoogleraar Oost-Europese geschiedenis UGent) | Remko Devroede (muzikant) | Hildegard Devuyst (dramaturge KVS) | Koen Dille (bestuurslid Masereelfonds) | Jos Dom (acteur) | Charles Ducal (dichter) | Ann Esch (actrice) | Hugo Franssen (uitgeverij EPO) | Jan Franssen (schilder) | Fred Gesquière (woorddocent) | Eric Goeman (Attac Vlaanderen - Democratie 2000) | Mia Grijp (artistieke leiding vzw Sering) | Frieda Groffy (auteur) | Martine Haesendonckx (directrice basiseducatie Limburg) | Rik Hancké (acteur) | Nick Hannes (fotograaf-docent KASK) | Hei Pasoep (koor) | Hilde Heijnen (actrice) | Jos Hennes (uitgever EPO) | Rita Herbig (ACOD Onderwijs Antwerpen) | Suzy Hermans (ir. Architekt) | Wouter Hillaert (journalist) | Pol Hoste (auteur) | Daan Hugaert (acteur) | Eric Hulsens (publicist) | Jenny Huyghe (ICON, fotografie) | Rebecca Huys (actrice) | Jan Ieven (cultuurfunctionaris GC De Kriekelaar) | Wies Jespers (cultuurbeleidscoördinator Brussel) | Guy Kestens (concertorganisator) | Hilde Keunen (schilderes) | James King (voorzitter Sunshine Concerts vzw) | Johan Knuts (Toneelgroep Ceremonia) | Rosemie Lauwers (docent Woord KVMC Antwerpen) & Isabel Leybaert (actrice) & Bert Lezy (kunstenaar) & Ico Maly (KifKif) | Lisette Mertens (actrice-regisseur) | Simone Milsdochter (actrice) | Iefke Molenstra (kunstenares) | Ann Montariol (dans) | Pim Moorer (componist) | Dirk Mosselmans (theaterregisseur) | Tjhoi Ng Sauw (journalist VRT) | Stefan Nieuwinckel (leerling-beiaardier) | Ineke Nijssen (Toneelgroep Ceremonia) | Joris Note (schrijver en literair criticus) | Saïd Ouald-Chaib (Ph.D. Researcher Human Rights Center UGent) | Sofie Palmens (actrice) | Jos Pauwels (auteur, lector) | Kris Peeraer (auteur) | Andreas Peeters (illustrator, docent) | Lieve Peeters (programmator theater-literatuur) | David Pestieau (hoofdredacteur weekblad Solidair) | Lotte Pinoy (actrice) | Gert Portael (actrice) | André Posman (ere-docent Sint Lucas/concertorganisatie De Rode Pomp) | Guy Posson (vertaler) | Alain Pringels (dramaturg toneelgroep De Appel, Den Haag) | Greet Ramael (stafmedewerker buitenland Vlaams Fonds vr de Letteren) | Frans Redant (dramaturg) | Ludo Renders (coördinator Boulevard Amandla) | Alain Rinckhout (acteur) | Frank Roels (em. prof. UGent) | Jo Roets (theater Laika) | Kristin Rogghe (dramaturge) | Mong Rosseel (theatermaker) | Pieter Saey (professor Ugent) | Linda Schagen van Leeuwen (actrice) | Chris Schillemans (leerkracht) | Vital Schraenen (theatermaker) | Jokke Schreurs (muzikant) | Paul Schrijvers (theatermaker) | Jan Simoen (auteur) | Kris Smet (voormalig journalist VRT) | Bob Snijers (acteur) | Frank Stappaerts (Radio 1, Het Vrije Woord) | Steven Struyf (grafisch vormgever) | Geert Synave (pianist-leraar DKO) | Fernand Thange (prof. UA) | Peter Theunynck (auteur) | Angelo Tijssens (theatermaker) | Monika Triest (auteur) | Stefaan van Brabandt (acteur) | Guy Van Craen | André Van de Vyver (schepen van Cultuur Zwijndrecht) | Eliane van den Ende (cultureel journalist VRT) | Wim Van Deuren (muzikant-songwriter-producer) | Hendrik Van Doorn (toneelgroep Ceremonia) | Michel Van Dousselaere (acteur) | Pat Van Hemelrijck (theatermaker) | Johan Van Hoorde (medewerker Nederlandse Taalunie) | Greta Van Langendonck (actrice) | Annabelle Van Nieuwenhuyse (Point.Five vzw voor culturele ontmoeting) | John Van Oers (docent beeldhouwkunst-beeldhouwer en maquettebouwer) | Rob Van Vlierden (dorpsdichter Overpelt) | Robrecht Vanden Thoren (acteur) | Jan Vandenhoeck (grafisch ontwerper) | Ivo Vander Borght (musicus) | Lieven Vanhoutte (Internationale en Europese coördinatie AC-ABBV) | Geert Vanoorlé (toneelgroep Ceremonia) | Frank Vercruysse (pianist-componist-auteur) | Gerry Vergult (medewerker VRT - muzikant) | Greet Verhoeven (graficus VRT) | Trees Verleyen (docent journalistiek KHMechelen) | Peter Vermeersch (muzikant) | Judith

Vindevogel (artistiek directeur Walpurgis) | Vitalski (auteur) | Erik Vlaminck (auteur) | Bart Vonck (dichter-vertaler) | Jan Vromman (documentairemaker- beeldend kunstenaar) | Jacky Walraet (centrum voor Muziekinstrumenten Bouw) | Dominique Willaert (Victoria Deluxe) | Gudrun Willems (centrumverantwoordelijke GC Elzenhof, Elsene) | Zjakki Willems (muziekproducer VRT) | Nigel Williams (stand-upcomedian) | Karim Zahidi (docent UA, UGent) | Sami Zemni (docent UGent) | Jan Zienkowski (departement linguïstiek UA)

Je kan hier de oproep ondertekenen:

http://www.ipetitions.com/petition/solidariteit-maakt-een-cultuur-groot/